

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću mjesečno K 1-25, godišnje K 15.—. Za INOZEMSTVO suviše poštarina. — Plativo I utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

VEČERNJI LIST

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIŠTVO I UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drug). — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug). — Vlastnik, izdavaatelj i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

OGLASI PO CIJENIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, subota 18. siječnja 1913.

Broj 782

Osmi predsjednik.

Jučer je u starodrevnom dvorcu Versailles obavljen izbor novog predsjednika francuske republike. Stari Fallieres odlazi u zaborav, kako je već sudbina predsjednika republike kao Periera, Loubet-a, kad nije imao slavu da pogine od atentata kao Sadi Carnot i Felix Faure.

Izbor predsjednika republike obavlja se u Francuzkoj skoro neopazice. Ovaj put je podigla nešto prašine kandidatura ministra poljodjelstva Pamsa, srećnika sa 40 milijuna, koji je kao najbolje korteše za svoju kandidaturu na stolicu u Elizeju poslao svoje zlatiše te šampanjcem inaugurirao izbornu borbu. Bilo je i nešto humora pa i utrka na Elizej, priredjena od dnevnika „Excelsior“, u kojoj se je publika ogromnom većinom izjavila za Poincarèa. Inače je i ovaj izbor protekao tiho, jer broj izbornika ne prekoračuje 900, a ti su sve ozbiljni, triezni ljudi, članovi komore i senata, kod kojih kortešacija ne pomaže. Od ustanovljenja treće republike pučanstvo ne sudjeluje izboru, iza kako je slučaj sa princom Louis Napoleonom Bonapartom god. 1849. donio Francuzkoj gorkog izkustva. (Princ Louis Napoleon Bonaparte bio je od naroda izabran ogromnom većinom za predsjednika republike, na što je on taj plebišit izrabio te se proglasio carem pod imenom Napoleona III. koji je doveo Francuzku do Sedana).

Pokusna glasovanja izniela su u glavnom dva pretendenta: ministra predsjednika Poincarèa, koji je ujedno i ministar vanjskih posala, te ministra poljodjelstva Pamsa. Predsjednik senata Dubost, predsjednik komore Deschanel i senator Ribot odrekose se kandidature. U drugom pokusnom glasovanju dobio je Poincarè 273, a Pams 283 glasa. I u trećem glasovanju Pams je stajao u povoljnijim prilikama, ali iz ovog pokusnog glasovanja nije se mo-

glo nagoviještati rezultat, jer mnogo zastupnika, među njima čitava desnica (konzervativci, royaliste itd.), nije sudjelovalo izboru.

Pristaše Pamsovi dali se na grozničavu agitaciju. Poznati rušitelj kabineta Clemenceau — kako nam brzozjav javlja — upravo je nakon jučeranje sjednice senata na ministra predsjednika Poincarèa uvredljivo pismo, ne bi li i tako naškodilo njegovoj kandidaturi. Briand i Klotz u ime Poincarèovo zatražiše od Clemenceau-a razjašnjenja.

Pristaše Pamsove kandidature predbacivali su Poincarèu da je njegova kandidatura za predsjedništvo republike inkompatibilna sa položajem koji sada kao šef kabineta pokriva. I kad bi se, strogo uzevši, priznala opravdanost tih prigovora, i kada bi Poincarèova kandidatura i bila službena, to se jednaki prigovori mogu staviti i Pamsu. Svakako je rezultat izbora u Versaillesu očekivan ne bez neke bojazni za sudbinu Poincarèa.

Versailles, 17 siječnja.

U dvorac Versailles pristupili su članovi komore i senata u velikom broju, posebnim vlakom iz Pariza. Clemenceau i Pams obkoljeni su od parlamentarca i bučno pozdravljeni.

Točno u 1 sat popodne predsjednik senata Dubost otvara sjednicu te daje pročitati članak treći ustava od 16 srpnja 1875. i članak drugi zakona od 25 veljače 1875. Izričebana su zatim imena 36 skrutatora te je počelo glasovanje prozivanjem izbornika alfabetskim redom.

Nakon obavljena glasovanja predsjedatelj priobćuje:

Glasovalo . . . 718
Poincarè . . . 381
Pams . . . 337

Izabranim se smatra onaj tko je dobio nadpolovičnu većinu svih upisanih izbornika. Nadpolovična većina iznosi nešto oko 450 glasova, a pošto nijedan od kandidata nije toliko dobio, prelazi se na ponovni izbor.

Odjek Dreyfusove afere.

Francuzki ratni ministar Millerand, poznat kao valjani organizator, morao je odstupiti. On je naime reaktivirao u vojsku podpukovnika Du Paty de Clama, koji je najviše doprinio, da je Dreyfuss bio osuđen. Milleranda (na desno) nasliedio je dosadani ministar kolonija Lebrun (lijevo). Paty de Clama vidio u sredini slike.

Nakon obavljenog drugog glasovanja proglašen je sljedeći rezultat:

Poincarè . . . 483
Pams . . . 292

Predsjedatelj Dubost proglašuje da je Poincarè izabran za osmog predsjednika republike. Novi predsjednik primio je čestitke svojih prijatelja i članova vlade, zatim počasti vojništva, a onda se je automobilom odvezao u Pariz, burno pozdravljen od mnoštva.

* * *

Tako se Poincarè uzpeo na priestolje francuske republike, na najvišu čast koju čovjek može imati u državi. Izborom Poincarèovim dobila je Francuzka predsjednika u najboljoj muševnoj snazi (54 g.), jakog pulsa, osobne inicijative, državnika prvoga reda. Poincarè je znao za svog vladanja kao šef kabineta i kao voditelj vanjske politike dati Francuzkoj vod-

stvo međunarodne politike. Poincarè ne će zaista biti predsjednik republike kao Grèvy, Loubet i Fallieres, koji bijahu proste lutke u rukama vlade i stranaka, ma će kao Thiers i Mac Mahon davati donekle i sam direktivu politici.

Izbor Poincarèov obveselit će čitav slavenski svijet. Savez s Rusijom i sporazum s Englezkom temelji su Poincarèove politike, i on je znao da u sadanjim mutnim prilikama nametne se svim ratobornim intencijama trojnog saveza, da u djelu oslobodjenja balkanskih naroda privede do pobjede načelo narodnog samoopredjeljenja, kršćanstva, kulture. I nikad kao pod Poincarèovim vladanjem misao „revanše“ nije bila tako izrazita, nikada kao pod njim Francuzka nije bila svjestna svog položaja prama Njemačkoj, u svakom svom djelovanju imajući jedan cilj: da osveti Sedan!

ILIJČ.

- 220 Prebijelim velom nakitile
I vratile Ladi Nebesnici:
Blago tebi! Al' još više za to
Što u jednom sakupljene hramu
Sahranjuješ dike nam italske,
225 Dike valjda jedine i same,
Otkada ti zlouzdanje Alpe
I sudbine svemoć promjenljiva
Dom, oružje, imanje, oltare,
Sve, sve ote, osim uspomene.
230. Jer sine li ikad slave nada
Umovima smjelim i Taliji,
Ovdje ćemo svoju kob kobiti.

- Brda tvoja s jematve vesela,
A dolovi širom napučeni
Bielim kulam i masliskim šumam
230 Silju k nebu mirise tamjane,
Što izdišu iz cvieća bez broja
I tebe mi, cvietu grade, prvog
Zanie pjesma, što žestoku srdžbu
Gibelincu bjegincu razgali,
235 Ti da na svijet roditelje mile,
I rieč prelje u medene usne
Omiljelu vilinskom mezimcu,
Što no Lelja, ljubovnika boga,
U Jelina i Rimijana gola,
240 Zaodjenur prebielom koprenom,
U skutu preda nebesnici Ladi.
Blago tebi još i više s toga,
Što u jedan slavohram nam sabra
Italjanske sokolove sive.

SASSO.

- Blago tebi!
Ja usklikoh, zbog lahora sretnih
Punih zdravlja i zbog voda čistih
205 Što Apenin svojih sa vrhova
Tebi lije! Tvojim zrakom nijesec
Sav ushićen, svjetlom ti srebnim
Zaodjeva brda zaglušena
Od poklika veselih trgača,
210 A dolovi kućam napučeni
I maslinom rodnom nakičeni
Što mirisa cvjetnih k nebu šalju:
I ti prva čula si, Firenco,
Velu pjesan, koja gnjev razvedri
215 Gibelincu tvome izgnaniku;
Ti i mile dade roditelje
Ti i jezik onim slatkim usnam
Kalijope, koje no su Lelja
Naga u Grčkoj naga i u Rimu

- 190 Ti blažena, kliknuh, radi sretnih
Lahorica prepunih života,
I rad bistrih virova što tebi
Apenin ti sa tjemena lieva!
Razdraga tvojim vasduhom
195 Obavija presjajnijem svjetlom
Mjesečina ta tvoja brdašca
Razigrana poklicim trgača,
A dolovi napučeni kućam
I maslinom, sa hiljade cvieća
200 K nebu šalju mioniris sladki
Pjesan što no gnjev je veselila
Izagnanom Gibelincu, mile
Roditelje i jezik si dala
205 Usnašcama sladkim Kaliope
Ljubav голу u Grčkoj i Rimu
Uresujuć sa sniježnijem velom,
Vračala je nebeskoj Veneri.
210 Blaženije što u jednom hramu
Saberene nama čuvaš slave
Italije, a jedine valjda

Cuvaj ostaje?

Beč, 18 siječnja. „Wiener Allgemeine Zeitung“ javlja: Komesar Cuvaj dolazi dne 20 ov. mj. u Zagreb. Grof Khuen-Hedervary zauzeo se je da Cuvaj ostane i dalje. To se vidi i iz činjenice, da cenzura još jače djeluje, zapljene opet se redaju.

Naprotiv ministar Josipovich izjavio je, da je sad došao čas za Ugarsku, da uredi definitivno hrvatsko pitanje. Ne radi se o tome — rekao je Josipovich — da se obrati jednoj ili drugoj političkoj stranci u Hrvatskoj.

Biti će dobro obratiti se na samu zemlju, to jest svim vodjama političkih stranaka iste, da se tačno ustanovi, koja su prava Hrvatske. Ustanoviv to, bit će dobro, da ugarska vlada ne odbije Hrvatskoj ono, što joj ide.

Rad Slovenaca na političkom, gospodarskom i kulturnom polju.

Narod nam je zaostao — rekao je preč. Kalan u svom predavanju prošle nedjelje — ali ne našom krivnjom, nego krivnjom jače sile protiv koje se je morao boriti a da spasi danas nehamu Europu od turske poplave. Dok smo mi stajali mačem u ruci, drugi su radili perom i stvarali kulturna djela, te nije čudo, da nam je narod kulturno zaostao. Ovaj narod mi treba da podignemo i sada je uprav nadošao čas, da naša domovina budu u istinu lijepa i krasna.

U čitanju i valjanjoj organizaciji nalazi se temeljni kamen za dogradnju narodne slobode. U nas je i previše novina. Želio bi da ih bude manje, ali dobro uređivanih — i više čitanih. „Slovenac“ se tiska u 63.000 primjeraka, „Domoljub“ u 30.000 „Novi čas“ u 13.000. Ovi listovi su pioneri našeg rada u Kranjskoj, oni su sila, moć, koja drži dobro organiziran narod, da u času potrebe svi ko jedan čovjek izstupe, da brane svoja prava. U Koruškoj u ovom pravcu radi „Mir“ i „Domoljub“.

U dobroj organizaciji nalazi se moć naroda. Narod moramo pripravititi da bude kao jedna armada, koja na glas samog jednog čovjeka sva je na nogama. Sloga, koju su Slovenci, a danas politički Hrvati, sa pravašima udarili, neka bude po-

- Odkad slabo obranjene alpe
I nestalna svemož ljudske sreće,
Imanje ti, oružje, oltare,
215 Sve ostalo ugrabi ti i sve,
Dom ostalo osim uspomene,
Jer kad nada slave odvažnijim
Umovima i Italiji zasja
Ondje ćemo našu kob gatati.

LOZOVINA.

- 165 Oj sretni Grade, klikoh, s blagoslovna
Podneblja, puna zdravlja, i s virova,
Apenin što ti s kosa svojih lije!
S tvoj veseli zrak od'jeva ti mjesec
Prebistrim sjajem te tvoje brežuljke
170 U jematvi što kliču, a doline,
Posute kućam usred maslinika,
Mirisa cvjetnih tisuć nebu šalju:
I ti, Firenco, prva začu pjesmu,
Naslada za gnjev Gibelincu gnano.
175 I roditelje ti i jezik dade
Preslatkoj onoj usni Kaliope,
Koja je Lelja, naga i u Rimu
I u Grčkoj, presn'ježnim krila velom
I vraćala ga Veneri nebeskoj.
180 Al' sretnija, što hram ti jedan čuva
Tal'janu slavu, i to ciglu možda,
Od kad nam tuđini, jer ne brane Alpe,
A svemožna je ljudske sudbe m'jena,
Otimat uze imanje i snagu
185 I dom i otare i sve — do uspomene.
Jer zasja i gda umovima smjelim
I Italiji nada uskrsnuća,
Odatle kob gonetat ćemo svoju.

(Nastavit će se).

HRVATSKI PRIJEVODI FOSCOLOVIH „GROBOVA“

U SVJETLU KRITIKE. (26)
Piše A. prof. Sasso.

163.toliko uzn'je krilo. Gdje? Izvornik kaže: vi.

- 165 Te beata, gridai, per le felici
Aure pregne di vita e pe'lavacri
Che da' suoi gioghi a te versa Apenino!
Lieta dell' aer tuo veste la luna
Di luce limpiddissima i tuoi colli
170 Per vendemmia festanti, e le convalli
Popolate di case e d'oliveti
Mille di fiori al ciel mandano incensi:
E tu prima, Firenze, udivi il carne
Che allegro l'ira al Ghibellin fuggiasco,
175 E tu i cari parenti e l'idioma
Dèsti a quel dolce di Calliope labbro
Che Amore in Grecia nudo e nudo in Roma
D' un velo candidissimo adornando,
Rendea nel grembo a Venere Celeste:
180 Ma più beata ch'è in un tempio accolte
Serbi l'itale glorie, uniche forse
Da che le mal viatate Alpi e l'alterna
Onnipotenza delle umane sorti
Armi e sostanze l'invadeano ed are
185 E patria e, tranne la memoria, tutto.
Che ove speme di gloria agli animosi
Intelletti rifugla ed all'Italia,
Quindi trarrem gli auspici.

VEŽIĆ.

O sretno li, tad usklikoh, tebe,
205 sa blažieh tvojih lahora,

- prelivenieh životom, i vriela,
što l'Apenin sa strmina lieva.
Mjesec blažen sa tvojega zraka,
210 zaodjeva svjetlošču prejasnom
brežuljke ti, berbom zamoreće,
a podolja kućam i maslinam
sva posuta, iz tisućna cvieća
šalju k nebu hlapecé mirise.
Ti ču prva, Firenco, pjesan
215 što gnjev ljuti u srcu osladi
Gibelinu velju prognaniku,
rieč i mile, ti da, roditelje
onoj slatkoj Kaliope usni,
koja Lelja i u Grčkoj naga,
220 i u Rimu naga, zaodjenu
sniega-bjeljom koprenom, i vrati
opet Ladi nebeskoj u krilo.
Al' sretnija još tri puta s toga,
225 u svom hramu što sabrane hraniš
rodne dike, jedinice možda,
od kad slabo zabranjene Alpe,
i prevrtno ljudskoga udesa
svemogućtvo, nesmiljeno tvoju
zarobiše vojske i imutak,
230 očevinu i oltare svete,
i sve, osim uspomene dične.
Ako slave kad zablisne nada
Italiji i umovom vrliem,
tu nam valja okriepiti srca.

BUZOLIĆ

- 220 Blago tebi, usklikoh, Firenco!
Zbog čestitog tvoga povjetarca,
Što svud siplje varnice života,
I zbog vrulja, što se u te zgrču
Sa šljemenā apeninskih gora!
225 Vazduhom se tvojim gizdajući,
Obasjewa mjeseciina jasna

četak ovog rada. Pobjeda naše braće na Balkanu razigrala je svako slovensko srce, te su i Slovenci preko svojih organa dali oduška onome što čute, a bilo im je i zamjereno. Ove zamjerke bile su neprijateljske i Slovenci su ih kao takove uzeli. Nadamo se da ove pobjede ne će biti štetne ni po naš politički, a tako ni po vjerski razvoj.

Osim političke organizacije čitavog slovenskog naroda, kojoj je sielo u Ljubljani, ima još i pokrajinskih, pa kotarskih i seljačkih saveza, koji uzgajaju narod politički. Preporuča zastupnicima da zalaze među puk i tako šire zdrave misli i organizaciju uzdrže budnu.

Osim politički moramo narod podići i ekonomno, a zato su nam štedione i konsumna društva.

Za strukovnu organizaciju i izobrazbu ima kod Slovenaca raznih ustanova. Ovakvih društava oni imaju 476, a u samoj Kranjskoj 192. Ova društva broje ukupno 30.000 članova, a u samoj Kranjskoj 18.000. Svi su kućni starješine. U pučkim knjižicama imaju 77.000 knjiga. Pjevačkih zborova imaju preko 500 sa 35.000 pjevača. Društava za sitnu štednju ima 84, a 64 skioptična doma. Kao što je potrebno jednom mjestu škola, tako mu je isto potrebno jedno izobrazno društvo. Ima

kod Slovenaca i društava za pojedine kaste. Tako željezničari imaju svoju „Prometnu zvezdu“, gospodje „Društvo ženskinja“, „Društvo Sv. Marte“ za sluškinje, „Katoličko tiskovno društvo“, „Društvo Sv. Rafa la“, „Leonovo društvo“ itd.

Izseljivanje je velika rana na tielu našeg naroda. Do 100.000 Slovenaca nalazi se u tujini, što iznosi 10% cjelokupnog pučanstva. Naši idu u Ameriku da budu robovi i tegleće blago, a Niemac i Magjar nam naseljuje Bosnu i Slavoniju. Inteligencija bi morala ovom pitanju posvetiti veću brigu, te narod upućivati na selenje u Bosnu i Slavoniju.

I pijanstvo je rak rana naroda, protiv koje se moramo boriti. Preko 20 milijuna kruna svake godine pije se u njemačkom pivu i njemačkoj rakiji. Kad se čovjek opije, proda sve svoje imanje Niemcu ili Magjaru, koji i na ovaj način zna se ušuljati u našu kuću.

Širenje moralnih knjiga i vjerskih organizacija puno će ovome pomoći, stog ih preporučuje. Nas u našem narodu mnogo rada čeka, ali se sustati ne smije. Vukova je mnogo oko nas i naroda našega, te na sami čas naše nepomnje ili bezbrige pripravi su da nam otmu ne ovcu ma cijelo stado.

Ministar financija Zaleski predlagao je, da država dobije od lične dohodarine najprije 15 milijuna t. zv. „praecipuum“, od preostale svote opet dobije država 10%, a od preostalog dvie trećine državi a jedna trećina pokrajinama.

Predlog ministrov naišao je na protivštine. Stranke su predlagale, da država dobije 15% praecipuum, dočim ostatak neka se razdieli između države i pokrajina. Zast. Miklas je na to posredovao te predložio, da država dobije najprije onih 15 milijuna, a od ostataka neka 55% pripadne državi a 45% pokrajinama.

Više brige zadaje pitanje, po kojem ključu da se razdieli svota od nameta na žestu među pojedine pokrajine.

Posljedice balkanskog rata za vanjsku industriju.

U najvećem industrijalnom gradu Englezke, u Mančestru, obustaviše svoj rad mnoge tvornice, koje radile na veliko sa balkanskim trgovcima, naročito tvornice tkanina. Veliku štetu pretrpiše i englezki eksporteri, jer balkanskim trgovcima ne konvenira naručivati robu iz drugih država zbog velike uvozne carine. Turska je udarila za uvoz tkanina na bivšu carinu još i ratnu carinu od 11%, a u Bugarskoj iznaša carina na konac iz pamuka od 50%, i na pamučnu robu do 75%. I izvoz robe iz Njemačke trpi vrlo veliku štetu. Preklani u mjesecu novembru eksportirala je Njemačka u Rumunjsku 1108 metričkih centi tekstilne robe (haljine, tkanine i t. d.), a u novembru 1912. samo 807 metr. centi; u Tursku preklani u novembru 1100 metr. centi, a lani samo 378 metr. centi. Slično je i sa austro-ugarskim, francuskim i talijanskim eksportom u balkanske zemlje.

Kako postaje moda.

Moda je posve ženske prirode, to jest promjenljiva, čudljiva, a nije baš uvijek lijepa. Kako postaje moda, ne može se postaviti pravilo: iz čifa kakvog bogatog aristokrate, iz fantastične dopadljivosti ponekog kicoša ili je rezultat ideje kakvog umjetnika. Više puta je moda posljedica nekog istorijskog događaja, a kadikad se njezin postanak može pripisati pukom slučaju, čiji je junak koji silni ovoga svijeta ili koja elegantna dama. Marcelle Benezit u pariškom „Journal“ pripovijeda jedan slučaj. Francezki kralj Franjo I. ozlijedio se je godine 1521. na glavi, pa je morao ošišati kosu. Za njim su se povela gospoda na dvoru i čitava četvrt vjeka vidile se na dvoru samo ošišane glave. Nakon toga stupile su u modu kose sa uvojcima kako ih danas nose mala djeca, što je našlo povoda u kosi kralja Luja XIII., koji je tada bio desetogodišnje djeteta, a kad je ovaj kao dvadesetpetogodišnji mladić očelavio i morao nositi periku, onim časom stupile su i perike u modu. Za ekstravaganciju bila je perika kao stvorena, i gospoda su je oduševljeno pozdravila. Opat de la Riviere lansirao je modu ubave plave kose i kako crnokosi ljudi nisu drugačije mogli doći do plave kose, jer kemijska sredstva današnjeg vremena nisu bila poznata, to su se pomogli perikom.

Veoma je interesantno, kako je postala perika a la Cadenett. Gospodin Gadenett, brat connetabla od Luyuesa, zaspao je jedared u salonu gospodje de Morel. Dvie čerke gospodje Morel, dvie male djevojčice, prikradoše se gospodinu Badenettu i od jedne njegove plave kovrdže spletoše pletancu, koju okitise sa liepom bojadisanim trakom. Kad je nakon toga gospodja Morel stupila u salon, zadržila ju je ljepota nove Cadenettove frizure. Dodjoše i ostali prijatelji kuće i pozdravljahu zavidno Cadenetta kao originalnog pronalazača nove frizure. Cadenett je primao komplimente, a da nije ni znao kome ima za to zahvaliti. Ovaj način frizure veoma brzo se je raširio po Englezkoj, Nizozemskoj i Njemačkoj.

Zna se kako su u XVIII. vijeku postale krinoline, ženske suknje zvonasta oblika sa ušivenim ribjim kostima koje su bile veoma omiljene, naročito u Francuzkoj, a ponovo su ušle u modu 50 tih i 60-tih godina XIX. vijeka. U ostalu zapadnu Evropu prešle su iz Englezke, gdje su se 1711. godine pojavile, a bile su osobito mrzke novinarima, koji su ih na sve moguće načine ismijavali. Dvie englezke dame pokazale su se 1718. u Tiljerijama u Parizu, a nosile su krinoline. U ono vrijeme bila je angromanija bolest celog otmjenog Pariza, no to još ne bi moglo popularizirati krinolinu, da nije knjeginja Mortagno, rođjena Jelisaveta de Roquelaure, kad

je trebala biti predstavljena na dvoru, došla na misao, da krinolinom sakrije neestetičnost svojih forma. Najprije se je tome smijalo, onda se je našlo, da je stvar interesantna i govorilo se o njoj po salonima, i najposlije polagano i bojažljivo, a onda rezolutno prodriše krinoline u modu. Smicalica jedne otmjene dame prokrcila je krinolini put do pobjede, a nezgoda jedne umjetnice bacile ju je van mode. Godine 1874. bila je gospodjica Clairon kraljica na Theatre-français u Parizu. Kada je jedno veće htjela da igra u krinolini Rokselanu, dogodi joj se nesreća, da je prije početka prestave zamazala krinolinu. Vremena nije imala da skine mrlju, a drugog odijela nije imala pri ruci, koje bi odgovalno uložila. Brzo se odlučila, i skine krinolinu sasvim. Izidje na pozornicu u ravnoj toaleti, a za njom se povedoše ostale umjetnice, a za njima ostali otmjeni ženski svijet, i krinoline odoše u bestrag za sve vjekove.

Bit će od interesa progovoriti o postanku flastera za poljepšavanje, tako zvanih „mouches“. Vojvodkinja de Montmorillon imala je na obrazu jednu malu bobuljicu, koja joj je mnogo žalosti zadavala. Jedne večeri napravi ona crnu smjesu, da odstrani bobuljicu. Narednog jutra zaboravi vojvodkinja da se umije. Sluškinja iz nepažnje ili iz zlobe, naprasila je vojvodkinju u liepo frizurala, ali je crnu mrlju na licu zaboravila, vojvodkinja dodje na dvor sa crnom mrljom.

U ono vrijeme slovila je vojvodkinja kao ugled mode, i za to se nije nimalo čuditi, što je crni flaster na licu brzo poslije toga postao moda. Uzvikivalo se je od čudjenja i govorilo, da ovako pikantno još dosada nije vidjeno, čak su pronašli da je sluškinja nepažnjom sledila nekakvu španjolsku modu, jer su flasteri u Španiji još prije toga bili kod dama obična stvar.

Moda je postigla vrhunac za vrijeme gospodje de Pompadour, koja nije upotrebljavala flastera samo za lice, nego je upotrebljavala flastera na odjeću, pa na primjer jedared pisala maršalu d'Esterees, vrhovnom vodji francuzkih četa i pismu priklopila jednu mapu, na kojoj su bili crnim flasterima označeni svi gradovi, koje ima osvojiti i sve pozicije koje ima braniti.

Pri kraju ćemo spomenuti pustolovinu grofa d'Orsay, francuzko-englezkog kicoša, koji je u Londonu nasliedio čuvenog Dandya Brummela. U Londonu je svako poznavao d'Orsaya. Svaka njegova kretnja, svako dugme, našlo je masu sledbenika. Jednog dana dodje u London jedan francuzki krojač d'Orsaya i ponudi ga kao zemljaka da mu bude mušterija. Grof pokaza rukom na komad vreće, u koji je krojač omotao jedan kostim i reče: „Napravite mi odatle jedne hlače“. Začudjeni krojač uze mjeru i načini hlače. Grof ode u ovim hlačama u klub, i malo iza toga naručiše sebi svi londonski kicoši hlače od vreće.

Tako postaje moda.

„S. L.“

Austrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. sljedeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslije podne, povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslije podne, povratak svake sriede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslije podne, povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslije podne, povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslije podne, povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake sriede u 6 sati pos. pod, povratak svaki ponedjeljak u 1.15 poslije podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne, povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

Marko Markovina Split

Iza Prokurative (vlastiti stan)

Telefon 93.

Tek. račun kod Filialke Banca Commerc. Triestina.

I. ZASTUPSTVO i SKLADIŠTE

Eternit za moderne krovove — postavlja po specialnim radnicima.

Cievi od ceramike

Dimnjaci „ za kuhinje, hodnike itd.

Pločice „ za kuhinje, hodnike itd.

Stakla prosta i ornamentalna

Peći glinene } postavlja po specialnim

Sparherde } radnicima

Papendek tanki i debeli

Zahodi porculane kompletni — posuda,

daščica, sprema za vodu i dr.

2. GRADJEVNO PODUZEĆE

ovlašteno Dozvolom c. k. Namjestništva

u Zadru, izvadja sve radje svoje struke.

3. PRVA SPLITSKA MLJEKARNA.

Vlastita pomješča putem Poljuda, Proda

Mljeka, Gnjoja, Prašičica za razplod —

amerikanske i njemačke pasmine.

Naslov za pisma i telegrame:

„Marko Markovina — Split“.

Hamburg Amerika Linie

Izravna njemačke vozna pruga sa brzim i postankim parobrodima.

Odprema putnika
na
sve strane svijeta
naročito na pruge
Hamburg - Newyork
Hamburg - Philadelphia

Hamburg-Argentina	Hamburg-Mexico
Hamburg-Brazila	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canada	Hamburg-Engleška
Hamburg-Cuba	Hamburg-Francuska

Zabavna pomorska putovanja.
Putovanja oko svijeta, vođenje na istok, u Indiju, u Južnu Ameriku, te vođenje po sredozemnom moru. Putovanja na Sjever do Orantheima, na otok Island, na sjeverni kap i Spitzbergen.
Vožnje po Nilu.
Upute se šalju i dalje besplatno.

Hamburg - Amerika Linie,
odno za putnike, Hamburg

Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linie
General. agentura za Primorje, Via Porporelle.

MODERNO
U SVAKOM SLOGU
SOLIDNO ZRAĐENO

POKUŠTVO
DOBAVLJA SE NAČIENJE
U SKLADIŠTU POKUŠTVA

A. DELFIN-SIBENIK
VLAŠTITA TAPEPANSKA
I STOLARSKA RADIONA

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM
:: NA RIMSKOJ I BRUSELJSKOJ IZLOŽBI NAGRAĐJENA ::

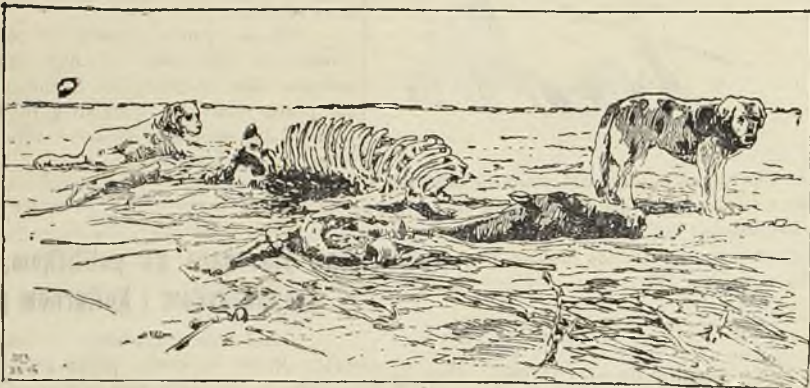
TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA

VLADIMIR KULIĆ ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. gg. ŽUPNICIMA, CRKOVINARSTVIMA I BRATOVŠTINAMA.

POZOR! Na sve naručbe što se prime inicijativom Hrv. kat. nar. djačtva, na korist njihovu davam 5%.

Psi kao hieni na Čataldži.

Zdravstveni odnošaji u turskoj vojsci za vrijeme primirja tek neznatno su prenuli su na bolje; napredovanje kolere donekle je zaustavljeno. Ali zato na bojnima poljanama pred linijom Čataldže vidjeti je na žalost: divlji psi iz turskih sela razdiru lješine i čine nesigurnim čitav okoliš.

Nota velesila Porti.

Carigrad, 18 siečnja. Poklisari velevlasti predali su ministru vanjskih posala Noradunghianu korporativno skupnu notu velevlasti.

Carigrad, 18 siečnja. Skupna nota velevlasti preporuča Turskoj da predade Drinopolje balkanskim saveznicima a riešenje pitanja egejskih otoka da prepusti velevlastima. Na uzvrat Turska će dobiti od velevlasti financijalnu pomoć.

Pred revolucijom u Carigradu.

Carigrad, 18 siečnja. Jučer je bila velika demonstracija proti velikom veziru Kiamil paši. Mnogstvo je prolazilo ulicama tražeći da se rat ima nastaviti. Svi pokušaji vlade da strši upliv Mladoturaka u pučanstvu, ostali su bezuspješni. Svaki čas se očekuje da bukne revolucija, koja će srušiti sadanji režim.

Kralj Nikola o Lovčenu.

Pariz, 18 siečnja. Na neke glasine, da će Crnagora odstupiti Austriji Lovčen kao kompenzaciju za Skadar, priobćuje „Temps“ sljedeću izjavu kralja Nikole crnogorskog: „Lovčen je srbski Olimp, koljevka slavne dinastije i pjedestal, mauzolej koji krije kosti Petrovič-Njeguša. Lovčen je dragocjeniji od dijamanta i nema zlata za koji bi ga Crnagora prodala“.

Car Nikola o Turskoj.

Petrograd, 18 siečnja: Car Nikola je izjavio: Tursku mora brzo mir sklopti; ako ne će, bit će na to prisiljena.

Srbski ranjenici.

Beograd, 18 siečnja. Zdravstveni odjel ratnog ministarstva objavljuje, da je za rata bilo ranjeno 11.000 srbskih vojnika. Ovdje nije uračunano 10.000 bolesnih koji se nalaze u bolnicama u novoosvojenim krajevima.

Bugarska i Rumunjska.

Beč, 18 siečnja. Diplomatski krugovi uvjeravaju, da je sporazum između Bugarske i Rumunjske načelno već zaključen. Detalji ne će dati nikakve poteškoće.

Bieg vodje bojkota.

Carigrad, 18 siečnja. Vodja protiaustrijskog i protugrčkog bojkota Kerim aga pobjegao je na jednom Lloydovu parobrodu u Carigrad, nakon što se 20 dana krio u njemačkom konzulatu u Solunu.

Nova grčka osvojenja.

Atena, 18 siečnja. Grci zaposješe, nakon što su razpršili tursko-arbanaške čete, Glyki, Gardiki i 20 okolišnih sela.

Okršaj kod Derkosa.

Sofija, 18 siečnja. Kod Derkosa došlo je do okršaja između Bugara i turskih predstraža. Častnici učinili su kraj sukobu. Osam ljudi bilo je ranjeno.

Sudbina ville Allatini.

Solun, 18 siečnja. Villa Allatini, dosadanje boravište svrgnutog sultana Abdul Hamida, pretvorena je u bolnicu.

Gospodarski pregled.

Novi propisi za izseljenike.

Newyork, 18 siečnja. (Brz. „Hrv. Rieči“). Nova zakonska osnova o izseljeničtvu odredjuje, da svaki izseljenik mora znati u materinskom jeziku čitati i pisati. Plaćat će i posebni porez i to pet dolara po osobi. Izseljenički parobrodi bit će pod osobitim nadzorom američanskih oblasti. Mornari, koji budu dezertirali, bit će uapšeni i kažnjeni.

Novi nameti i pomoć pokrajinama.

Iz Beča pišu dne 15 ov. mj.: U parlamentu se nastavilo viećanje predstavnika stranaka većine o novim nametima. Važno je viećanje, kako da se lična dohodarina podieli među državom i pokrajinama.

Iz grada i pokrajine.

Eksplodija na parobrodu „Sebenico“. Brzjavljaju iz Trsta, da se je ondje na parobrodu društva Dalmatia „Sebenico“ dogodila velika nesreća. Na parobrodu je buknila vrlo jaka eksplozija, čije su posljedice užasne. Parobrod je djelomično uništen. Dva čovjeka su teško ranjena, a više njih lako. Od eksplozije ustresao se cijeli grad. Primili smo nadalje sljedeće vesti:

Trst, 18. siječnja. „Sebenico“ je jučer u jutro dolazio iz Šibenika, krcat karbida. Karbid je, nezna se kako eksplodirao. Jedan mornar je ubijen, dva su teško ranjena; za jednog nezna se gdje je. Mnogo prolaznika na obali je također od eksplozije zahvaćeno. Na nalog ministarstva trgovine pomorska vlada povelja je strogu izragu, da se ustanovi, na komu je krivnja.

Trst, 18. siječnja. Službeno je ustanovljeno, da je eksplozija na parobrodu nastala bez ikakve krivnje. Požar je nastao sam od sebe. Šteta velika.

Tako vesti iz Trsta. Na ovdješnjem pak odpravničtvu parobrodarskog društva „Dalmatia“ izjavljuju, da „Sebenico“ nije imao sobom karbura nego samo cianamida (umjetni guñoj).

S druge pak strane saznajemo, da je na parobrodu zaista bilo i karbura i cianamida, ali stručnjački krugovi uvjeravaju nas da je izključeno da bi trenjem karbur i cianamid mogli prouzročiti požar. Ne preostaje potom drugo već da je nastala eksplozija u kotlu.

„Sebenico“ sagradjen je god. 1898 u Malom Lošinj. Dug je 41 m., širok 7, dubok 3, brutto tonelaža 29 7, netto 69. Kapetan mu je g. Zadro.

Pred desetak godina isti parobrod bio je teško nastradao kod Lošinja.

U inspekciji nalazi se ovdje generalmajor g. Babić.

Ribarско-koraljska zadruga u Šibeniku. Ministarstvo za javne radje udijelilo je „Ribarско-koraljskoj zadrugi“ u Šibeniku drugu podporu u iznosu do 3000 K za nabavu novih strojeva za brušenje korala.

Popravak crkve. Crkva van Gospe grada prošlog mjeseca sva je popravljena i popločana sa finim mramorom. Na Ime Isusovo redodržavnik Dr. Eterović obavio je svečanu službu božju, uz asistenciju presvietlog biskupa, koji je držao prigodnu omelju.

Vojništvo i gradjanstvo. Veoma neugodno dojmju se gradjanstvu neki vojnički izpadi. Časticima i kadetima iz dana je stroga naredba, da ne smiju posjećivati hrvatska društva. Neki pak časticnici, na čelu im pučnik Denaro, javno u kavani ostenativno pokazuju svoj prezir praina češka; slavenskoj glazbi. Sve to, pa ono provalivanje vojničke obhodnje u zgradu „Sokola“, izazivlje u gradjanstvu dojam, da se hoće nekako naumice stvoriti jaz između gradjanstva i vojništva. Do koga je, neka providi da se nepotrebna trvenja izbjeću.

U fond vatrogasaca doprinio je gosp. Marko Stojić K 5— da počasti uspomenu pok. Kasandre pl. Fontana Valsalina, a K 10— mjesto čestitaka srbskim znanicima prigodom pravoslavne nove godine.

„Ubožkom Domu“ pokloniše, da počaste uspomenu blagopokojnoga Frana Storffa, pomorskog kapetana Calebich Natle c. k. namj. savjetnik K: 3, Guty

Frane, c. k. pogl. komesar K: 1, Stasny Gustev c. k. red. povj. K: 1, Matulović Josip c. k. gragj. prist. K: 2, Montana Dr. Dragomir c. k. kot. liečnik K: 2, Tripković Antun c. k. veterinar K: 2, Zenić Vjekoslav c. k. pogl. Tajnik K: — p. 50, Narančić c. k. red. kancelista K: — p. 50, Paulin Franjo c. k. viši of dom. očevid. K: 1, Anzulović Vinko c. k. put. učitelj K: 1, Sinčić Slavomir c. k. kot. šk. nadzprnik K: 2, Flärer Lodovico c. k. cestar K: 1. Uprava se najuljudnije zahvaljuje.

Poziv na skupštinu. Uprava Ribarско-koraljske Zadruge pozivlje svoje članove na obću skupštinu dne 26 t. m. (dojduće nedjelje) na 11 sati. Ista će se držati u prostorijama lučkog ureda u Šibeniku.

RAZNI BRZOJAVI.

Samoubojstvo magjarskog zastupnika.

Beč, 18. siječnja. Na Semmeringu ubio se magjarski zastupnik dr. Sigmund Varady. On je bio jedan od prvih, koji izstupili iz stranke rada radi izborne reforme. Ostavio je pismo, u kojem javlja, da je počinio samoubojstvo radi težkih boli.

Ništetan brak.

München, 18. siječnja. Brak nadvojvodkinje Isabele Marije sa princem Jurjem bavarskim, vrhovno sudište proglasilo je ništetnim. Vjenčanje je uzsljedilo dne 10. veljače 1912.

Okrao vojničku blagajnu.

Košice, 18. siječnja. Neki Steina-manger od pete ulanske pukovnije pobjegao je nakon što je iz vojničke blagajne pokrao 30.000 K.

Briand na čelu vlade.

Pariz, 18. siječnja. Govori se, da će Briand preuzeti vodstvo kabineta.

Nakon izbora Poincaréova.

Pariz, 18. siječnja. Poincaré je nakon svog izbora imao odluju konferenciju s odlazećim predsjednikom Fallieresom.

Priobćeno.

Gosp. Nadupravitelju pošta u Zadru.

Još pred četiri godine bilo je određeno otvoriti poštarski ured u ovom selu, ali jedva na 2 prosinca m. g. otvoreno je jednostavno c. k. poštansko Sabiralište, pod imenom: „Blato (Katuni)“. Određeno je, da ovo Sabiralište ima svakidanju svezu sredstvom koloslanice i to direktno sa Splitom i sa Katunima. Na žalost, stranke primaju sa višednevnim zakašnjenjem, premda proviđjene sa sasma čiljivom i tačnom adresom, skoro sve pošiljke upravljene na ovo c. k. sabiralište. Uzrok tomu neprestanom neredu nemože biti drugo, osim zgoľjna nepomnja ili prkos dotičnih poštanskih činovnika. Pošiljke, poslone bez razlike bilo izvan Dalmacije, bilo iz Zadra, bilo čak i one iz grada Splita, bivaju sa pošte splitske odpremljene najprije u „Blato“ koje je na otoku Korčuli; odakle bivaju opet povraćene u Split, gdje ih se ni po drugi put, uzprkos propisu i kako adresa glavi, ne šalju direktno

na ovo c. k. sabiralište „Blato (Katuni)“, nego na poštu Katuna. Budući mnogo-brojne tužbe poradi istog nereda, iznešene putem novina, pak ni one u pismenim podnescim na isto c. k. Ravnateljstvo pošta nisu mogle polučiti tražena uspjeha, stranke, koje tim bivaju vrlo oštećivane, prisiljene su na ovaj način javno apelirati na Vašu osobu, kao odgovorna poglavicu prometne uprave, neka napokon i napokon stane na kraj spomenutom žalostnom i nikako opravdanom neredu podčinjenih činovnika.

Blato (Katuni) 15. januara.
Jedan za sve.

Broj 83. 1—3

NATJEČAJNI OGLAS.

Usljed zaključka 30. prosinca 1912. ovog Obćinskog Vijeća, razpisuje se natječaj na jedno mjesto obćinskog redara.

Plaća mu je od godišnjih kruna 1200 (hiljada i dviesto) izplativa u jednake predplatne mjesečne obroke. Suviše pūšal za službeno odielo od godišnjih kruna 120 isplativi u jednake obroke predplatno na prvi svakog tromjeseca i oružje.

Do 10. veljače ove godine natjecatelji neka prikažu njihove molbenice na ovo Upraviteljstvo, obskrbljene svjedočbam: rođjenja, pripadnosti, dobrog ponašanja i o sposobnosti za dotičnu službu.

Od Obćinskog Upraviteljstva.

Komiža, 15. siječnja 1913.

Načelnik

A. Martinis.

Prisjednik

Petar Mardešić.

TRAŽI SE
Poslužnik = =
= = za tiskaru

Upitati se u

„Hrvatskoj Tiskari“ — Šibenik.

Mladi knjigoveža
može nastupiti odmah.

Oferti neka se šalju na

„Hrvatsku Tiskaru“ — Šibenik.

Gradilište sa kućom

južno od pokrajinske bolnice, na putu koji vodi sa državne ceste, u ukupnoj površini od 2.400 metara četvornih, prodaje se. Može se kupiti i na manje dielove. Poblje obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi broširano K 5.—, a uvezano K 6.—, nakavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjizarama.

„CORATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu
jedini je domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.

PODRUŽNICE i GLAVNA ZASTUPSTVA: Osiek, Rieka, Sarajevo, Ljubljana i Novisad.

Podružni ca u Trstu, Via del Lavatoio br. I., II. kat

Telefon 25-94

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara:

1. OSIGURANJA ZGRADA (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijalnih poduzeća).
2. OSIGURANJA POKRETNINA (pokuštva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.).
3. OSIGURANJA POLJSKIH PLODINA (žita, sijena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi K 2,713.674.13
Od toga temeljna glavnica K 800.000.—
Godišnji prihod premije K 1,363.040.89
Isplaćene odštete K 4,970.238.48

Sposobni posrednici i akviziteri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolice
VLADIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

PREBLAUER, SAUERBUNN

I AUENQUELLE

MINERALNA VODA KISELICA

Čista alkalična, posve naravna alpinska kiselica, uvijek svježja, preporučena od svih liečnika kao najprijaznija voda za stolno piće te kao najbolje sredstvo proti želudčanim i bubrenim te spolnim kroničnim bolestima. Budući je rasičena izobiljem ugljične kiseline, to je izvrsna za miešati sa vinom ili bilo kojim drugim pićem, te se pije veoma za njezine vrstne ukuse.

Nalazi se u svakom hotelu, restauracijam i svim dućanima.

Glavno skladište za Trst, Primorje, Istru i Dalmaciju:

Hermann Tonitz, Trst.

Zastupstvo za Dalmaciju:

IVO MACHIEDO, Dubrovnik.

VELIKA ZALIHA

MUŽKIH ODIELA ZA ZIMSKU SEZONU

NAJMODERNIJEGA KROJA — — — — — UZ VRLO UMJERENE CIENE.

SUVIŠE ODIELA ZA AMERIKU.

PIO TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Ne boji se nikakove utakmice.

Velika zaliha svakovrstnih

MREŽA OD PAMUKA

(KOTUNA) od prve svjetske tvornice.

Suviše

MREŽA TALIJANSKIH (puljizkih)

BAČAVA HRASTOVIH

OD 3½ DO 4 HL.

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRZEBISZKY - PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

56.

Knežević se od tog izraza na Černinovu licu skoro poplašio. Iz njegovih očiju sjevalo je svjetlo, koje za mlade duše nikad ne vodi dobromu.

„Ne boj me se - ne uklanjaj mi se...“

A i taj njegov glas zvučao je tako hladno.

„Kad bih se htio i mogao riješiti tih misli, morao bih ih potopiti sa svojim životom zajedno na dnu morskome... Da li me sad razumiješ, Vratislave? — Tvoju sestru nikad ne mogu istrgnuti iz svoje duše — ja sam najmanje... Da li me sad razumiješ, Vratislave? — Oprosti mi, što sam tako iskren i zaboravljam, da si ti knežević, a ja — samo Černin...“

Vratislav pritisnuo je mladića na svoje grudi, i oba mlada čovjeka dugo su — vrlo dugo ostali tako zagrljeni.

„Nek dobrostivo nebo blagoslovi vaše prijateljstvo!“

Za njima oglasio se najprijaznije otac Dobrogost. Vraćao se s morske obale, kamo je otišao prije dva sata s dva starješine iz Rujane, obećavajući im, da će što prije doći u onaj kraj...

„I sad vas molim za društvo! — I onako će mi biti dugo vrijeme na dvoru bez vas dvojice. — Dosele plemeniti mladići nismo imali ni vremena, da te poslušamo, što i kako je u domovini! — Moja noga već mnogo godina nije bila na rodnoj grudi... I je li onda čudno, ako težim i želim za vijestima iz drage domovine...“

„Hoćeš se povratiti s nama, oče?“

„I tog veselja moram se odreći!“

„Zar ti ne ćeš s nama u domovinu?“

„Ljubim češku zemlju kao svoju majku, koja me odgojila i koja već mnogo godina počiva na grobištu svetog Vida...“

Otac Dobrogost za čas ušutao je.

„A da li mogu da ostavim ove krajeve, koji trebaju moje pomoći toliko, da bi mi triput toliko život dug bio! Da li mogu ostaviti državu, gdje sjeme, koje sam posijao, tako bujno tjeru, raste, dozrijeva — prije žetve, prije nego se svo žito stavi u žitnjake...? U domovini su sposobnije glave nego moja, a da li bi me mogao ko nadoknaditi ovdašnjim dvorcima i ovdašnjim selima? Moje će usnice i na smrtnoj postelji moliti za vas, za dragu otadžbinu, a nije mi moguće da se vratim s vama... Ako se po mojim riječima svuda raširi krst, kamo podjem, po tom će i slavenski jezik u tim pokrajinama biti očuvan od struja njemačkih voda, bit će ljudena najčvršća granica a time, nadam se, da ću učiniti veliku uslugu i svojoj domovini...“

Sva trojica su međutim došli u dvorac.

Ovdje ih zaista već nisu mogli da dočekaju.

Za neko po sata vratio se i Jitřenec sa svojeg jahanja po obali i u dvorani bukovačkog starješine sjedilo je oko stola nekih deset duša, koje su bile sve kao sružene najužom vezom krvnog srodstva, koje su sve u istinskoj ljubavi, neobičnoj iskrenosti i prijateljstvu, koje ne traje samo od danas do sutra, gorele jedna za drugom.

Jitruška smješila se u najblaženijem zadovoljstvu, muž nije puštao s nje pogled, ni za časak, njegova ruka bila je u njezinoj, starješina Ljudevit bio je također zadovoljan u najvišoj mjeri, i njegova žena Živana nije znala, koga da prije pogleda, ili kćer ili zeta; i gospodja Adleta bila je, kao da se pomladila pod ovim krovom, njezino čelo bilo je vedro, bez svakog oblaka, i glas postao joj zvučniji i oko se riješilo magla, samo Draguška bila je, kao da je ponešto zamišljena, a to se dogodilo onda, kad joj se pogled srio sa Sobjehrdovim...

„Toliko si država prošao, toliko gradova obišao, toliko pjesama spjevao, pričaj nam dakle o svojim događajima, ovdje su ti zahvalni slušatelji... Smrkava se, zapalit ćemo vatru na ognjištu... Možda se nikad više ne ćemo tako sastati!“

„Da, teško kad, odlična gospodjo“, dodao je starješina Ljudevit.

„Tako znameniti gosti — iz češke države!“ dodala je njegova žena Živana.

„U našoj domovini su ovakovi večernji časovi najugodniji. Do danas ih se rado sjećam i pri tom zaboravljam na mnoge terete sadanjih dana“, oglasio se otac Dobrogost...

Prošlo je nekoliko časaka, i drhtavi plamen s ognjišta rasvijetlio je cijelu sobu s bajnim svjetlom.

Prozori bili su zatvoreni; vani je vladala tišina... Samo od časa do časa zašumio je vjetar i zatulio u dimnjaku, i opet je bilo sve tiho. Činilo se, da to čini samo za to, da ne zaboravi prastare napjeve.

„Sobjehrde, bit ćemo ti veoma zahvalni!“

„Izvoli samo zapovjediti, svjetla kneginjo!“

Černin govorio je pritajenim glasom.

Draguška sjedila je nešto u tami; i ona je htjela moliti Sobjehrda, a nikako nije mogla da nadje zgodne riječi.

„Upoće sam još mlad, malo iskusan, a ako me baš hoćete slušati, bit ću za neko vrijeme pripovjedač...“

I Sobjehrd počeo je... U početku mu opće glas nešto podrhtavao, nedostajalo mu i izraza, a polako uživio se u pričanje, a onda niko ni disao nije.

„Taj kraljevskoj kćeri na cijelom svijetu nije bilo ravne. Ako rekнем, da je njezina kosa bila zlatni konac, da su njezine oči bile dva studenca s kristalno čistom vodom, u kojoj se čovjek lako ogledao, kada je htio, da su cvjetci na njezinom licu ubrani u raj, gdje se zarumenio prvi ružin grm na svijetu, da je njezin glas činio čovjeka ludim... malo bi rekao, vrlo malo... I dolazilo je prosaca toliko, da ih nisu već naprimali... I svaki od tih prosaca imao je više kruna, a kraljevska kći bila je prema njima hladna, kao najoštriji vjetar, koji mi dunuo u lice, kad sam prvi put koraknuo u ovaj kraj... Kraljeva kći bila je svake godine iječša. Ljudi već nisu htjeli da vjeruju, da je čovječjeg roda. Pričali su, da je to kraljica vila, koja je htjela da pogleda među narod i da ga upozna, da bi se mogla odlučiti, ako ne bi bio bolji, da prenese svoje kraljevstvo iz zelenih hrastovih gajeva pod prostrano nebo među sela i gradove, među gradove i tvrđave... I jednom došla su dva prosca... Jedan bio je sin morskog kralja — jednac... Pet mora, od kojih je svako bilo veće nego naša zemlja, pokorilo se riječima starog kralja, valovi bili su njegovi poslanici i oni su, kamo je očima namignuo, raznosili kraljevske zapovjedi u sve kutove neizmjerne morske države... A drugi nije imao ništa drugo nego na usničama zlato, u srcu zlato i u duši zlato...“

„Imao je dosta... bio je neizmjereno bogat...“

Niko se nije zanimao, ko je dodao ovu napomenu.

(Nastavit će se).

OGLAS.

Častimo se javiti P. N. občinstvu, da naša krojačnica te gg. trgovci MARKO JAKOVLJEVIĆ i IVE ŠAIN ŠIBENIKU i PETAR PILIĆ u ZADRU prodavaju gotova odijela solidno izrađena iz naše čiste vunene štofe po Kr. 32.— od broja 44 pa unapred, i izvrstne kuverte u raznim bojama također iz čiste vune uz veoma umjerene cijene. Vanjski trgovci, ako žele nabaviti gotova odijela i kuverte, neka se obrate našoj tvornici, gdje će na gore spomenute cijene također dobiti popust.

Odičnim štovanjem

PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA i TKALA
PAŠKO RORA & drug

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU

DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K

PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NA JUKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU, SE - - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. - - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - -

.. GRADJEVNO PODUZEĆE ..

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - - ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEČI

PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NAGRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.

Pojodjelska Zajmovna Blagajna

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo

u ŠIBENIKU.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

5%

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Valaluka

NOVO IZRADJENE
:: RADNIČKE KNJIGE ::

- SLUŽBOVNE KNJIGE -

NABAVLJAJU SE U

HRVATSKOJ TISKARI

(Dr. Krstelj i drug) Šibenik.

Losconcz & Hatvanski paromlinovi od Borsod Mischolza i Istvanskog dioničkog društva proizvadjaju najbolje i najizdašnije vrsti

:: BRAŠNA ::

Najveće mlinsko poduzeće.

Dnevna produkcija 700.000 kilograma brašna.

Glavno zastupstvo i skladište kod tvrđke:

FRAN LENTIĆ Trst.

Vodovode

i
Šmrkove

svih vrsti izradjuje najveća slavenska tvrđka Monarkije

ANT. KUNZ
Hranice (Morava).

Praktične upute i približni troškovnici badava.